

Nacionālās kultūras padomes sēde Nr. 44

Sēdes norises laiks un vieta: **2023. gada 27. septembris, plkst. 15:30 – 16:30**

Sēde notiek klātienē, Kultūras ministrijas (KM) Lielajā zālē, K. Valdemāra ielā 11a un tiešsaistē, platformā *MS Teams*.

Sēdes darbu vada:

Rūta Muktupāvela Latvijas Nacionālās kultūras padomes priekšsēdētāja,
Latvijas Rektoru padomes deleģētā pārstāve.

Sēdē piedalās Nacionālās kultūras padomes (NKP) locekļi:

Baiba Moļņika	UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre, kultūras ministra uzaicināta padomes locekle;
Māra Lāce	Biedrības “Laiks kultūrai” pārstāve, deleģētā pārstāvja Jura Dambja vietā;
Maija Pavlova (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Laikmetīgās kultūras nevalstisko organizāciju asociācijas deleģētā pārstāve;
Inga Brūvere	Latvijas Radošo savienību padomes deleģētā pārstāve;
Ināra Dundure (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Pašvaldību savienības deleģētā pārstāve;
Dace Jurka (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Kultūras darbinieku biedrības deleģētā pārstāve, Nacionālās kultūras padomes priekšsēdētājas vietniece;
Mārtiņš Klišāns	Dziesmu un deju svētku padomes pārstāvis, deleģētās pārstāves Mārītes Puriņas vietā;
Jānis Krastiņš	kultūras pieminekļu aizsardzības nozares deleģētais pārstāvis;
Renāte Punka	Latvijas Literatūras un grāmatniecības padomes priekšsēdētāja;
Zane Kreicberga	Latvijas Teātra padomes priekšsēdētāja;
Egīls Šēfers (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Mūzikas padomes priekšsēdētājs;
Ingūna Slaidiņa (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Arhīvu padomes priekšsēdētāja;
Dzidra Šmita (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja;
Arta Ģiga	Latvijas Filmu padomes pārstāve, priekšsēdētājas Aijas Bērziņas vietā;
Iveta Derkusova	Latvijas Muzeju padomes priekšsēdētāja;
Gatis Didrihsons	Latvijas Nacionālās arhitektūras padomes priekšsēdētājs
Karine Kalniņa (attālināti, <i>MS Teams</i>)	Latvijas Dizaina padomes priekšsēdētāja.

Sēdē piedalās Kultūras ministrijas (KM) pārstāvji:

Agnese Logina	kultūras ministre;
Signe Grūbe	kultūras ministres padomniece publiskās pārvaldes un attīstības projektu jautājumos;
Dace Vilsone	KM valsts sekretāre;
Baiba Zakevica (attālināti, <i>MS Teams</i>)	KM valsts sekretāres vietniece attīstības un finanšu jautājumos;
Uldis Zariņš (attālināti, <i>MS Teams</i>)	KM valsts sekretāres vietnieks kultūrpolitikas jautājumos;
Baiba Mūrniece	KM Kultūrpolitikas departamenta direktore;
Līna Birzaka-Priekule	kultūras ministres biroja vadītāja;
Lita Kokale	KM Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja.

Sēdi protokolē: Jana Šakare.

Sēdē nepiedalās: **Jānis Jenzis, Aija Melle, Solvita Krese** un jaunievēlētā Latvijas Dejas padomes priekšsēdētāja **Ina Ločmele**.

Tiek konstatēts, ka no 22 (divdesmit diviem) Nacionālās kultūras padomes (turpmāk tekstā – NKP) locekļiem klātesoši klātienē un tiešsaistē ir 18 (astoņpadsmit) NKP locekļi vai NKP locekļu deleģēti pārstāvji. **Mārīte Purīna** ir deleģējusi savā vietā **Mārtiņu Klišānu** kā Dziesmu un deju svētku padomes pārstāvi; **Juris Dambis** ir deleģējis kā biedrības “Laiks kultūrai” pārstāvi **Māru Lāci**; **Aija Bērziņa** ir deleģējusi kā Latvijas Filmu padomes pārstāvi **Artu Ģigu**. Latvijas Dizaina padomi pārstāv jaunievēlētā padomes priekšsēdētāja **Karine Kalniņa**; Latvijas Muzeju padomi pārstāv jaunievēlētā padomes priekšsēdētāja **Iveta Derkusova**.

Tādējādi saskaņā ar NKP nolikuma III. sadaļas 18. punktā noteikto, ir nodrošināts, ka NKP ir lemttiesīga, jo tās darbā piedalās vairāk nekā puse tās locekļu.

R. Muktupāvela atklāj sēdi; sveic kultūras ministri **Agnesi Loginu** un vēl veiksmīgu darbu, izturību un spītību, aizstāvēt kultūras nozari un argumentējot par kultūras svarīgumu un lomu dažādos līmeņos, gan starptautiskajā, ģeopolitiskajā, gan arī nacionālajā līmenī. Diemžēl daudzi joprojām ir jāpārliecina par kultūras lietderīgumu un nozīmi nacionālās identitātes uzturēšanā un arī nacionālās drošības kontekstā.

Nacionālās kultūras padomes sēdes darba kārtībā ir viens jautājums – Kultūras ministrijas informatīvs ziņojums **par 2024. gada budžetu un budžeta prioritātēm**. Vai piekrītat, ka vienojamies par šo vienu jautājumu, vai būtu kādi priekšlikumi?

A. Logina: Mans priekšlikums – papildināt darba kārtību ar pirmo punktu, kurā mēs iepazīstamies, domāju, ka daudzi klātesošie vēlētos iepazīties arī ar klātesošajiem mana biroja pārstāvjiem.

R. Muktupāvela: Iekļaujam darba kārtībā iepazīšanās loku. Ja citu priekšlikumu nav, vienojamies par šādu darba kārtību:

1. Iepazīšanās;
2. Kultūras ministrijas informatīvs ziņojums par 2024. gada budžetu un budžeta prioritātēm.

Lūgums vienoties un apstiprināt darba kārtību.

NKP vienbalsīgi apstiprina darba kārtību.

1. Iepazīšanās

Ministre un ministres biroja pārstāvji, NKP locekļi un viņu deleģētie pārstāvji, klātesošie KM pārstāvji iepazīstina ar sevi, institūcijām, ko šobrīd pārstāv, galvenajiem uzdevumiem un pienākumiem.

2. Kultūras ministrijas informatīvs ziņojums par 2024. gada budžetu un budžeta prioritātēm

A. Logina: Pusotrā nedēļā, kopš esmu amatā, uzreiz arī sākās darbs pie [2024. gada] budžeta veidošanas, kas bija iesākts jau iepriekšējās valdības laikā. Veidojot šo valdību, tika izvirzītas trīs kopējās lielās prioritātes – veselības aprūpes budžeta palielināšana; aizsardzības spēju stiprināšana, kas saistīta ar aizsardzības budžeta palielināšanu; izglītības jomas reforma, kas ir procesā. Uzsākot budžeta sarunas, sastapāmies ar viedokli, ka kultūrai papildu budžeta nav, jo kultūra ir pārfinansēta, bet, katru dienu tiekoties ar Finanšu ministrijas (FM) pārstāvjiem, runājot ar kolēģiem politiķiem, nonācām pie secinājuma, ka papildu finansējums kultūrai tomēr ir atrodams. Šodien pārrunāsim, kas ir šis papildu finansējums kultūrai, kas izcīnīts šo dažu dienu laikā. Process nebija optimāls, jādara viss, lai nākamā budžeta sastādīšanas process būtu saprātīgāks un ar pozitīvāku iznākumu [kultūras jomai]. Vakar valdībā ir apstiprinātas budžeta politiskās prioritātes. Šis ir arī brīdis, kad vēl ir iespēja veikt dažas izmaiņas, no kurām būtiskākais būtu jautājums par autoratlīdzību.

D. Vilsone: informē (prezentācijas formā) par KM pieprasījumu valsts budžeta prioritārajiem pasākumiem (PP) un piešķirto finansējumu PP 2024. gadam:

Uz budžeta sarunām KM gāja ne tikai ar pavasarī iesniegto lielo prioritāro pasākumu pieteikumu, bet arī, saprotot, cik sarežģīta ir budžeta veidošanas situācija, ar sašaurinātu neatliekamo pasākumu sarakstu, kas kopā veidoja 21,3 milj. *euro* un iekļāva šādas pozīcijas:

- cilvēkresursu / algu nodrošināšanas finansējums, kas jau daudzus gadus ir KM budžeta pieprasījumos pirmā prioritāte, un šis palielinājums nebūtu attiecināms uz valsts tiešās pārvaldes iestādēm, bet aptvertu valsts kapitālsabiedrībās nodarbinātos, kultūras augstskolu neakadēmisko personālu, augstskolu muzeju darbiniekus, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darbiniekus un arī Dziesmu svētku virsvadītāju atlīdzības, kas jau vairākus gadus ir steidzami risināmo jautājumu sarakstā;
- budžeta pieprasījumā bija arī pozīcijas, kas jau bija zināmas, piemēram, programmai “Latvijas skolas soma” nepieciešamais papildu finansējums saistībā ar būtisku inflācijas ietekmi uz šīs programmas īstenošanu, mākslu izglītības kompetences centru darbībai nepieciešamais finansējums, kā arī KM vidusskolu stipendiju izlīdzināšanai līdz Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) vidusskolu stipendiju līmenim nepieciešamais finansējums;
- būtiskas aktivitātes, kā, piemēram, nacionālā kino saglabāšanai – ne izaugsmei, bet saglabāšanai minimālajā apjomā, jo bāzes finansējums ir ar kritumu, – lasīšanas veicināšanas programmām, kas šobrīd ir aktuālas, daļai skolu pilnībā pārejot uz latviešu

mācību valodu, kā arī vairākām citām nozīmīgām aktivitātēm – nozīmīgu izstāžu izveidei, V. Purvīša muzeja darbībai, mazākumtautību festivālam, novadu ziņu veidošanai reģionālajā televīzijā un Vēsturisko zemju programmas īstenošanai;

- saimnieciska rakstura pasākumi – nākamgad plānots pabeigt Rakstniecības un mūzikas muzeja ēkas Mārstaļu 6 rekonstrukciju un ir jāatklāj jauna ekspozīcija, Jaunajam Rīgas teātrim pēc atklāšanas rekonstruētajā un atjaunotajā ēkā būs nepieciešami papildu uzturēšanas izdevumi, Rīgas pils Kastelas daļa nākamgad tiek nodota ekspluatācijā un Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam ir jāstrādā pie jaunas ekspozīcijas izveides, tāpat izdevumi, kas saistīti ar dažādu objektu nodošanu ekspluatācijā Tabakas fabrikas kvartālā, Latvijas Kultūras akadēmijas nākotnes mājvietā, Valmieras Drāmas teātra un Latvijas Leļļu teātra nodošana ekspluatācijā un ar to saistītie izdevumi, kā arī ar Nacionālo mākslu vidusskolas un Liepājas Mūzikas mākslas un dizaina vidusskolas, kas ir nodota ekspluatācijā, uzturēšanu saistītie papildu izdevumi;
- tāpat pieprasījumā iekļauti neatliekamie darbi, kas saistīti ar kultūras informācijas un tehnoloģiju jomu un, konkrēti, tās drošumspējas nodrošināšanu, pilnveidojot Latvijas Nacionālās bibliotēkas glabāto datu drošību un aizsardzību, kā arī citas nozīmīgas vajadzības – Latviešu biedrības nama atjaunošana, Latvijas Nacionālā arhīva virknes ēku ugunsdrošības prasību izpilde, Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēku tehniskā stāvokļa uzlabošana, kā arī ir nepieciešams veikt darbus Stūra mājas pagrabstāva pārsedes un pagalma tehniskās drošības uzlabošanai.

Rezultāts – kultūras sektoram esam papildus ieguvuši nedaudz vairāk nekā 8,0 milj. *euro*, savukārt mediju nozarē iegūts papildu apjoms 5,5 milj. *euro*, lai varētu notikt sabiedrisko mediju attīstība un apvienošana.

Pozīcijā kultūras nozares cilvēkresursu / atalgojuma nodrošināšanai KM pieprasījums bija 8,5 milj., iegūti 2,5 milj. *euro* – līdz ar to būs jāstrādā, lai šo finansējumu sadalītu starp visām tām vajadzībām, kas bija iekļautas sākotnējā KM pieprasījumā. KM tiešās pārvaldes iestādēm, valsts finansētajiem muzejiem un bibliotēkām – iegūti 1,2 milj. *euro* (jo valsts budžetā bija iekļauta šāda horizontālā prioritāte), ar nosacījumu, ka pieaugums pret šo gadu vidēji nepārsniedz 6 %.

Nākamās pozīcijas, kas jau ir iezīmētas valsts budžetā: programmas “Latvijas skolas soma” izaugsmei – 1,4 milj. *euro*, kas atbilst KM pieprasījumam; nacionālā kino ražošanas saglabāšanai minimālajā apjomā – 0,9 milj. *euro*; kā arī lasīšanas veicināšanas programmām – 0,4 milj. *euro* visam gadam. Horizontāli valsts budžetā paredzētas pozīcijas, kas saistītas ar Valsts nekustamo īpašumu apsaimniekotajām ēkām – uz KM attiecināmi izdevumi 376 tūkst. *euro*. Nākamajā gadā, kad veicamie darbi būs saskaņoti ar drošības institūcijām, varēsim saskaņot budžeta pieprasījumu IKT sistēmu budžeta drošumspējas uzlabojumiem.

Kā jau minēju, lielais izaugsmes rādītājs ir tieši sabiedriskajā medija attīstībai un dažādiem pasākumiem Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei (NEPLP) tās darba uzdevumu veikšanai.

Noslēgšu ziņojumu ar to, ka bāzes budžetā 2024.-2026. gadam ir iezīmēta izaugsme VKKF budžetā. Vakar MK tika apstiprināts arī plāns palielināt akcīzes nodokli alkoholam, tabakai un azartspēlēm, kam arī turpmākajos gados būtu jāparādās kā pieaugumam VKKF budžeta sadaļā.

A. Logina: Jāņem vērā, ka iezīmēts vispārējs princips, ka valsts pārvaldē visās nozarēs algas tiek celtas ne vairāk kā par 6%. Kultūras nozarē tas ir nepietiekami.

D. Vilsone: Budžeta sarunu grafiks ir bijis ļoti ātrs, bez padziļinātām debatēm, bez iespējam skaidrot prioritāšu ieviešanu. Budžeta prioritāšu sagatavošana notika nedēļas laikā.

A. Logina: Ņemot vērā situāciju nedēļas sākumā, rezultāts ir pozitīvs.

Jautājumi un diskusija

R. Muktupāvela: Vai šī prezentācija būs pieejama?

D. Vilsone: Jā, šo prezentāciju J. Šakare nosūtīs NKP pārstāvjiem, sēdes dalībniekiem.

M. Lāce: Vispirms gribu izteikt apbrīnu, ka šie 8,5 milj. un 5,5 milj. medijiem ir izcīnīti tik īsā laikā. Tas ir ļoti labi. Bet gribu vērst uzmanību uz vienu lietu – ir iezīmēts iepirkums grāmatām, literatūrai, bet gadiem esam runājuši par vizuālās mākslas iepirkumu. Te atkal neredzu šo pozīciju parādāmiēs. Otra lieta – saprotu šo vienošanos par 6% ierobežojumu algu izaugsmei valsts pārvaldē. Bet – un runāšu tieši par Latvijas Nacionālo mākslas muzeju – muzeju darbiniekiem, speciālistiem atalgojums jau tā ir ap 400 *euro* zem vidējās algas valstī. Situācija kļūst katastrofāla, cilvēki iet projām, tas notiek lavīnveidīgi.

A. Logina: Muzeju darbinieku, speciālistu algu jautājuma aktualitāti ļoti labi zinu un saprotu. Par vizuālās mākslas iepirkumu – tas ir jautājums par laikmetīgās mākslas satura sakārtošanu, es to redzu kā ļoti būtisku elementu, plānojam nākamā gada laikā to atrisināt.

I. Dundure: Paldies par papildu finansējumu programmai “Latvijas skolas soma”. Mans jautājums – kāda virzība būs jautājumam par atalgojuma palielinājumu pašdarbības māksliniecisko kolektīvu vadītājiem? Neredzēju, ka tas būtu ielikts budžetā. Pašvaldības finansē no savas puses finansē, bet plāns ir, ka arī valsts piedalās, lai atalgojums būtu adekvāts, jo tas ir jautājums par Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanu. Kāda būs virzība, kā plānojam nākotnē?

D. Vilsone: Jautājums bija KM iesniegtajā “iztikas minimuma” prioritāšu sarakstā, šis jautājums jārisina no tiem 2,5 milj. *euro*, ko ieguvām, papildus pārskatot arī bāzes izdevumus. Izstrādāt sadalījumu šīm prioritārajām vajadzībām ir tuvāko pāris nedēļu uzdevums.

I. Dundure: Paldies par atbildi. Saprotu, ka finansējums nav piešķirts pietiekamā apmērā.

I. Brūvere: Pirmkārt, pilnībā atbalstu Māras Lāces izteikto par vizuālās mākslas iepirkuma nepieciešamību. Covid-19 periodā šāds iepirkums notika, bet viens iepirkums reizi trīsdesmit gados neatrisina situāciju. Ja domājam par nozaru līdzvērtīgu attīstību, lūgums KM padomāt arī par vizuālās mākslas nozari. Otrs jautājums – par VKKF budžeta pieaugumu. Vai pareizi saprotu, ka pieaugums 2024. gadā plānots tikai nedaudz pāri 1 milj. *euro*? Atceros, ka līdz ar VKKF finansēšanas modeļa maiņu bija plānots pieaugums aptuveni 2,5 milj. *euro*. Jo tas ir atbalsts visai laikmetīgajai kultūrai, radošā procesa un NVO sektora atbalsta nodrošināšanai.

D. Vilsone: Jā, VKKF budžeta pieaugums ir 1,2 milj. *euro*. Tāda ir akcīzes nodokļa ieņēmumu prognoze.

M. Klišāns: Vēlos pievienoties jau izskanējušajiem viedokļiem par atbalstu Dziesmu un deju svētku kustībai, jo pārstāvu to gan tiešā, gan netiešā veidā. Kā jau zināt, Dziesmu un deju svētki nenotiek tikai reizi piecos gados – kad vieni Dziesmu un deju svētki beidzas, jau ir sākušies nākamie. Situācija mūsu jomā ar vadītāju atalgojumiem ir kritiska, to pat nevar saukt par algu. Entuziasti lēnām beidzas. Ja runājam par mūsu tradīcijas ilgtspēju un apdraudētību, tad šis ir nozīmīgs jautājums, kam jāpievērš ļoti liela uzmanība. Sadaļa par pašvaldību un valsts finansējumu noteikti ir plānojams jautājums. Jo valsts pasūtījums ir Dziesmu un deju svētki. Latvijas

Nacionālais kultūras centrs ir izstrādājis atalgojuma modeli. Mūsu nozare brēc pēc palīdzības. Arī pieaugums 6 % šajā jomā ir ļoti maz.

B. Zakevica: Gribu piebilst par iepriekš izskanējušo jautājumu, par VKKF budžeta palielinājumu. VKKF programmās sadalāmā finansējuma pieaugums 2024. gadā ir gandrīz 2 milj. *euro*. Šajā prezentācijā tas tiešā veidā neparādās, jo te ir ietverti arī administrācijas izdevumi u.c. Par atbalstu Dziesmu un deju svētku kustībai man šobrīd nav komentāru.

G. Didrihsons: Prezentācijā bija sadaļa, ka paredzēts papildu finansējums arī KM ierēdnieciskās kapacitātes uzlabošanai. Vai tas ietver tikai algu kāpumu, vai ir domāts arī par jaudas palielināšanu? Ar iepriekšējo ministru bija saruna par Arhitektūras likuma ieviešanu un bija nepieciešams no KM puses piesaistīt vēl kādu cilvēku, jo esošais ierēdnis ir pārslogots. Atdūrāmies pret to, ka tas ir finansēšanas jautājums.

D. Vilsone: Valsts pārvalde nedrīkst vairs pieaugt, tas ir principiāls Valsts kancelejas uzstādījums. Pieaugums valsts iestādēm tiek rēķināts, ņemot vērā inflācijas korekciju, aptuveni 6 %, un tikai attiecībā uz cilvēkiem, kuri ir štata darbinieki. Aprēķins neattiecas uz vakancēm un gadījumos, ja uz kādu vietu ir izsludināts konkurss.

R. Mukstupāvela: Tas nozīmē, ka tiek bremsēta attīstība. Mums infrastruktūras un IT jautājumos daudz kas mainās, ir dažādas jaunas prasības, bet nevaram pieņemt jaunus cilvēkus, kas nozīmē, ka esošajiem darbiniekiem tiek pārdalītas papildu funkcijas. Tas nozīmē izdegšanas risku un to, ka cilvēki iet prom no nozares. Šis nav tikai KM jautājums, varbūt mēs kā nozare varam par to domāt un argumentēt.

M. Lāce: Situācija ir katastrofāla, nav nedēļas, kad nebūtu atlūgums uz galda. Aiziet tieši labie speciālisti.

D. Vilsone: Publiskajā telpā izskanējis viedoklis, ka KM laika gaitā ir ļoti palielinājusies [darbinieku skaita ziņā], gan nepieminot, ka šajā laikā lielas nozares ir nākušas klāt – mediji, integrācija, ES fondu plānošana un realizācija.

R. Punka: Literatūras un grāmatniecības nozari satrauc FM izteikumi par to, kā budžets tiks pildīts, proti, ka būtu jāpārskata pazeminātās pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmes un arī kopējā PVN likme. 5 % PVN likme ir augstākais, ko mūsu nozare vispār var atļauties. Šāda pazeminātā likme grāmatu nozarei ir tikai otro gadu, nozarei tas ir nācis par labu.

E. Šēfers: Visās nozarēs situācija ar atalgojumu ir ļoti sāpīga. Pricējies, ka šajā prezentācijā orķestru mūziķu atalgojuma palielinājums ir apstiprināts. Nedomājiet, ka mūzikai tiek dots vairāk nekā citām nozarēm. Mūziķi ļoti viegli aizbrauc prom no valsts, vairāk nekā citu nozaru speciālisti, kuru darbā valodas prasmes ir svarīgas. Mūziķiem valodas prasmes neprasa. Vairāki [Latvijas] orķestri nevar atsevišķas vakances aizpildīt gadiem.

Tikko Rīgā notika 24 valstu mūzikas ekspertu un mūzikas jomas vadītāju konference. Interesanta bija Islandes pieredze, kur nupat ir pieņemti likumi filmu, arhitektūras grāmatniecības un arī mūzikas jomās. Kolēģi stāstīja, ka ir ļoti stiprināta nozaru padomju ietekme un tām ir atvēlēta loma vietējā kultūrkapitāla fonda prioritāšu un stratēģiju noteikšanā. Varbūt mums būtu jāsāk domāt, ko mēs kā [nozaru] padomes varam palīdzēt KM, veidojot prioritātes un stratēģijas, aktīvāk iesaistoties.

A. Ģiga: Pateicos arī kino nozares vārdā par iegūto papildu finansējumu nacionālā kino saglabāšanai. Jautājums – par autoratlīdzībām. Vai ir zināms, ko Nodokļu darba grupa (šeit un

turpmāk – FM izveidotā Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupa valsts nodokļu politikas pamatnostādņu izstrādei) plāno?

A. Logina: Atgādināšu, ka autoratlīdzības līgums kā līguma forma neregistrētiem saimnieciskās darbības veicējiem ir atļauts līdz šī gada beigām. Pagaidām lielas diskusijas par šo jautājumu nav bijušas. Mūsu uzskats ir, ka šo formu nepieciešams saglabāt, uz to arī aicināsim. Vakar MK sēdē to arī teicu, ka pie šī jautājuma būtu jāatgriežas. Viena būtiska izmaiņa, kas potenciāli varētu mūs skart, ir mikrouzņēmumu nodokļa vienkāršošana un likmes samazināšana. Pieņemtu, ka būtu iespējams pagarinājums autoratlīdzības līguma formātam vēl kādu laiku, bet atbalsta tam, ka šis formāts būtu jāsaglabā ilgtermiņā, no FM puses, šķiet, nav. Bet jautājums ir arī par to, vai gadījumā, ja saimnieciskās darbības veicēju darbības modelis tiešām tiek sakārtots, tas varētu būtiski atvieglot mūsu nozares pārstāvju darbību.

D. Vilsone: Nodokļu darba grupā un diskusijās nozīmīgākais, kas vakar arī politikas dokumentā ir parādījies, ir izmaiņas mikrouzņēmumu nodokļu maksātājiem – pārejot tikai uz vienu likmi, piemērojot atvieglojumus par apgādājamiem un personas neapliekamo minimumu – tāpat, ņemot galvenās problēmas, kas līdz šim atšķīra mikrouzņēmumu nodokļu režīmu no citiem nodokļu režīmiem. Šādā gadījumā, vismaz teorētiski, šķiet, ka pamatproblēmas tiks atrisinātas, vajadzētu normāli sākt darboties saimnieciskās darbības kontam. Līdz ar to mēs prasīsim pārejas periodu, lai pārliecinātos, vai tas, kas rakstīts uz papīra, adekvāti darbojas arī praksē. Ja par to būs pārliecība, tad var diskutēt par atteikšanos no autoratlīdzību režīma, bet ne agrāk.

A. Logina: Skatāties, kā šogad ievieš vienoto mikrouzņēmumu nodokļa vienoto likmi un sakārto saimnieciskās darbības kontu. Ja no nozares ir akcepts, ka šī forma strādā, ir funkcionāla un nesarežģī dzīvi, tad var turpināt izmaiņas.

R. Mukstupāvela: Kas būs kritērijs tam, vai uzlabotā mikrouzņēmumu forma strādā vai nestrādā?

A. Logina: Tās noteikti būs sarunas ar nozari, reālā pieredze. Līdz šim ir bijusi pieredze, ka saimnieciskās darbības konts nestrādā. Šeit ir nepieciešamas sarunas ar nozari, kā redzam šo nodokļu regulējumu. Šobrīd cīnāmies par to, lai autoratlīdzību režīma darbība tiktu pagarināta.

I. Brūvere: Ir būtiska atšķirība – lai lietotu saimnieciskās darbības kontu, ir jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam; autoratlīdzības formāts neprasa reģistrēties kā saimnieciskās darbības veicējam. Autoratlīdzības režīms būtu jāsaglabā, jo, piemēram, ja cilvēks strādā muzejā, ir darba ņēmējs, bet vienlaikus veic arī autora darbu, kāpēc viņam būtu jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam?

A. Logina: Šis ir jautājums par ilgtermiņā labākā formāta atrašanu. Skaidrs, ka nopietnāka iekšēja diskusija par optimālo regulējumu būs jāveic, lai varētu iet uz Nodokļu darba grupu ar nozarē akceptētu lēmumu.

D. Vilsone: Jau šobrīd esam izskauduši iespēju auklītēm vai sportistiem saņemt atlīdzību ar autoratlīdzības līgumu. Šo normatīvo aktu izmaiņas KM izvirzīja jau iepriekšējās divās iterācijās. Tas ir izdarīts. Vairs nepastāv veidi, kā ar autoratlīdzības līgumu nemaksāt nodokļus. Jo gan neregistrētās, gan reģistrētās saimnieciskās darbības veicēji abi maksā vienādu nodokļu likmi. Abos šajos režīmos ir paredzēts, ka 80% iekasēto nodokļu tiek novirzīti valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un 20% – iedzīvotāju ienākuma nodoklim. Tāpat šobrīd daudz ir izdarīts, lai režīms reģistrētajiem un neregistrētajiem saimnieciskās darbības veicējiem būtu vienāds. FM Nodokļu politikas pilnveidošanas koordinēšanas grupas virsmērķis ir panākt, lai valstī ir tikai daži nodokļu maksāšanas režīmi un lai tie ir vienkārši, ērti un skaidri. Tas, vai FM šo

mērķi sasniegs jau nākamā gada laikā, veicot papildu uzlabojumus mikrouzņēmumu nodokļa maksātājiem, ir īstais iemesls un arguments, kā mēs varētu pamatot nepieciešamību pagarināt autoratlīdzības formāta darbības termiņu. Ja mērķis tiek sasniegts, tad nav vai ir visai maz iemeslu pagarināt esošo kārtību. Jau šobrīd cilvēki, kuri strādā un vienlaikus, piemēram, izīrē dzīvokļus, viņi pierēģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā, ka viņiem ir šāds saimnieciskās darbības veids. Šis ir plašāks, globālāks koncepts, pie kā FM strādā.

A. Logina: Šobrīd būtu jāpanāk, lai esošais autoratlīdzību režīms nebeidz pastāvēt ar 31. decembri, bet par nākotni noteikti nepieciešama nopietnāka saruna.

M. Lāce: Sakiet, ministres kundze, kā mēs varam Jums līdzēt, ko Jūs izjūtat kā vislielāko nepieciešamību?

A. Logina: Pirmā lieta ir ārkārtīgi dziļi iesakņotais mīts par pārfinansēto kultūru. Uzdevums mums visiem ir vairāk runāt par to, kāpēc kultūra ir ļoti būtiskas investīcijas, lai Latvija vispār pastāvētu. Nemītīgi atgādinu saviem kolēģiem, ka esam maza valsts ar savu identitāti un valodu, kurā runā salīdzinoši maz cilvēku – to uzturēt prasa naudu. [Investīcijas kultūrā] ir sarežģītāk pamatot nekā finansējumu ugunsdzēsējiem, vai, kā šobrīd, robežsargiem.

B. Moļņika: Vai līdzētu, ja mēs veidotu argumentāciju, balstoties uz ar kultūru saistītajām konvencijām – mēs esam atbildīgi gan par “Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību”, tieši šobrīd lepojamies ar Kuldiģas vecpilsētas iekļaušanu UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā, gan par “Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu” un lepojamies ar mūsu Dziesmu un deju svētku tradīciju. Cilvēki, kuri šos procesus nodrošina, pilda uzdevumus, kas ir valsts atbildība. Viens ir skatīties no tāda viedokļa, ka mums visiem kaut ko vajag, bet otrs – paraudzīties no konvenciju puses. Varbūt jāmeklē tāds skata leņķis, kas līdz šim īsti nav bijis? Vai ir iespēja kaut ko darīt, kaut kā iesaistīties?

D. Vilsone: Pamatproblēma ir, ka ir ļoti grūti pierādīt kultūras nozīmību pret tādiem mums visiem katram no mums būtiskiem argumentiem kā veselības aprūpe un kara apstākļi, kas to visu ietekmē. Tas, ko varbūt neesam līdz galam izmēģinājuši un darījuši – kopā ar cilvēkiem, kuri domā ekonomiskās dimensijās, rast pietiekami spēcīgus argumentus ekonomiskajā dimensijā. Cik no valsts ieguldījumiem līdzekļiem VKKF atnes ne tikai pievienoto vērtību kultūrtelpā, bet cik šie ieguldījumi atnes nodokļu izteiksmē valsts budžetā. Ar to būtu jāstrādā.

R. Mukupāvela: Varbūt skatīties uz to plašāk, ne tikai uz pašu kultūras produktu, bet arī uz procesiem, ko tas iegriež – degvielas patēriņu, ēdinātāju [pakalpojumiem] u.tml., kā tas iekustina dzīvi visapkārt.

Sēdei atvēlētais laiks ir beidzies. Paldies visiem par piedalīšanos šajā sēdē!

Sēde tiek slēgta plkst. 16:30.

Nacionālās kultūras padomes priekšsēdētāja:

R. Mukupāvela

Nacionālās kultūras padomes sekretāre:

J. Šakare